

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-498/23-M

Název	Základní škola Bílá Lhota, okres Olomouc, příspěvková organizace
Sídlo	783 21 Bílá Lhota 56
E-mail	vedeni.skoly@zsbilalhota.cz
IČO	70 989 419
Identifikátor	600 140 652
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Radek Pospíšil
Zřizovatel	obec Bílá Lhota
Místo inspekční činnosti	783 21 Bílá Lhota 56
Inspekční činnost na místě	14. – 16. 3. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle školních vzdělávacích programů pro základní vzdělávání a zájmové vzdělávání.

Zjišťování a hodnocení naplnění příslušných školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Bílá Lhota, okres Olomouc, příspěvková organizace (dále škola) vykonává činnost základní školy a školní družiny. Škola se profiluje rozšířenou výukou anglického jazyka od 1. ročníku a na druhém stupni rozšířenou výukou informatiky. V termínu inspekční činnosti bylo v devíti třídách vzděláváno 155 žáků. Zájmové vzdělávání je realizováno ve dvou odděleních školní družiny, které navštěvovalo 58 účastníků. Škola evidovala 19 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Stravování žáků zajišťuje jiný právní subjekt v budově školy. Informace o škole jsou publikovány prostřednictvím výroční zprávy o činnosti školy a vlastních webových stránek (www.zsbilalhota.cz).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepce rozvoje školy zpracovaná ředitelem školy vychází z analýzy současného stavu, reflektuje podmínky školy, dlouholeté zkušenosti a velmi dobrou znalost prostředí. Základní vzdělávací strategie, orientace školy a další záměry jsou promyšlené a jasně formulované, jsou založeny na respektujícím přístupu a komunikaci všech účastníků vzdělávání. Vedení školy aktivně vytváří pozitivní klima školy a vhodné podmínky pro rozvoj pedagogické spolupráce mezi vyučujícími. Škola využívá své geografické i sociální podmínky, ve své práci se cíleně zaměřuje zejména na podporu všestranného rozvoje žáka, na jeho individuální podporu a na přispívání společenskému životu v obci. Cíleně tedy směřuje k rozvoji a zvyšování kvality vzdělávání žáků, materiálních a personálních podmínek, spolupráce se zřizovatelem, školskou radou a zákonnými zástupci žáků.

Vedení školy řídí a kontroluje pedagogické procesy, nastavené kontrolní mechanismy umožňují průběžný monitoring i systémovou kontrolu důležitých oblastí činnosti školy. K přenosu informací o průběhu vzdělávání i vzdělávacích výsledcích jednotlivých žáků dochází na pravidelných provozních poradách, na jednáních pedagogické rady a zejména neformální cestou během každodenního kontaktu všech vyučujících. Tyto informace však dosud nejsou důsledně využívány k ovlivňování kvality výuky v oblasti používání různých informačních zdrojů a interaktivní techniky a přijímání konkrétních opatření k podpoře zvyšování úspěšnosti žáků ve vzdělávání. Hlavním cílem je fungující systém komunikace, jež zahrnuje pedagogy, žáky a zákonné zástupce a probíhá převážně prostřednictvím školního informačního systému, webových stránek školy nebo přímého kontaktu.

K naplňování vzdělávacích záměrů má škola příznivé personální podmínky. Ředitel i zástupkyně ředitele školy poskytují jednotlivým pedagogům průběžně zpětnou vazbu prostřednictvím své hospitační činnosti včetně doporučení ke zlepšení procesu výuky. Vedení školy dbá na svůj profesní rozvoj, podporuje a vytváří vhodné podmínky pro další vzdělávání ostatních pracovníků jak v aktuální problematice, tak i na prohlubování jejich odborných znalostí, což pozitivně přispívá ke zkvalitnění a zefektivnění kvality poskytovaného vzdělávání. Absolvované vzdělávací akce a semináře byly v hodnoceném období zaměřeny na oblasti, které souvisí s moderními trendy ve vzdělávání, komunikaci s rodiči, podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a na odbornost učitelů. Poznatky a zkušenosti získané v rámci dalšího vzdělávání si pedagogové předávají na jednáních pedagogické rady, pravidelné vzájemné hospitace vyučujících zatím systematicky realizované nejsou.

Škola je aktivní při hledání mimorozpočtových zdrojů, zejména při získávání finančních prostředků z rozvojových programů a prostředků Evropské unie. Také spolupráce se zřizovatelem, školskou radou, sdružení rodičů školy a dalšími partnery a institucemi

prispívá ke zkvalitnění podmínek vzdělávání a úspěšné realizaci školních vzdělávacích programů v základním i zájmovém vzdělávání.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Charakteristickým a společným znakem všech hodnocených vyučovacích hodin na obou stupních základní školy bylo pozitivní klima spočívající ve vstřícném vztahu vyučujících k žákům, vzájemné toleranci a příjemné pracovní atmosféře. Učitelé vytvářeli pro žáky podnětné prostředí, posilovali jejich pozornost a motivovali je k úsilí plnit zadávané úkoly. Všechny vyučovací hodiny byly vhodně didakticky promyšlené, uplatňovány byly formy a metody práce podporující zejména činnostní učení, tvořivost, představivost, samostatnost i schopnost žáků pracovat týmově.

Průběh výuky byl dynamický, bez časových prodlev, avšak s respektováním pracovního tempa jednotlivých žáků. Účelné střídání aktivit, činností, metod a forem práce podporovalo zájem a aktivitu žáků. Na prvním stupni byly vhodně zařazovány relaxační a hudební prvky, pohybové i skupinové aktivity. V průběhu řízeného rozhovoru nebo neformální diskuse měli žáci dostatek prostoru k prezentaci svých názorů a věcné argumentaci i aplikaci získaných teoretických poznatků při řešení konkrétních úkolů. Pedagogové ověřovali porozumění zadaným úkolům a předávaným informacím, účelně pracovali s chybou jako přirozeným nástrojem učení. Vyučující také účelně volili i aktivity ve skupinách nebo dvojicích, které podporovaly rozvoj kompetence k učení i sociální, zároveň vytvářely dostatečný prostor pro rozvoj komunikativní kompetence a jazykové gramotnosti žáků. Vhodně byly využívány pracovní listy, názorné učební pomůcky, avšak práce žáků s didaktickou technikou, zejména s různými informačními zdroji nebyla cíleně využívána. Žáci byli podporováni ve své práci s využitím převážně pozitivního hodnocení. Účelně zařazovány byly mezipředmětové vazby doplněné o nové poznatky a zdůrazňovány možnosti využití nabytých vědomostí a dovedností v reálném životě. Metody kritického myšlení, jako např. myšlenková mapa, vyhledávání a porovnávání informací z různých zdrojů, či základy jednoduché argumentace se však v hodnocených vyučovacích hodinách vyskytly výjimečně. Žáci převážně pracovali na úkolech se stejnou mírou obtížnosti, pouze v části vyučovacích hodin bylo využito stupňovaných úkolů pro žáky nadané. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami byla poskytována adekvátní podpora, činnost asistentky pedagoga byla účelná pro celý kolektiv třídy. V závěru většiny vyučovacích hodin měli žáci dostatek prostoru k sebehodnocení, vzájemnému hodnocení, stanovení cílů na příští vyučovací hodinu, zpravidla nechybělo ani shrnutí a efektivní zhodnocení práce ze strany žáků i vyučujících.

Na základní vzdělávání a vzdělávací nabídku základní školy navazuje činnost školní družiny. Ke své činnosti využívá školské zařízení vlastní účelně vybavené prostory, školní hřiště a venkovní obecní sportovní areál. Při výběru jednotlivých aktivit mají účastníci možnost volby spontánně se zapojovat do nabízených činností. Účastníkům zájmového vzdělávání byl vytvářen dostatečný prostor pro tvůrčí činnost, seberealizaci i relaxaci. V průběhu hodnoceného vzdělávání ve školní družině převládaly činnosti zaměřené na vytváření příznivého sociálního klimatu, komunikace mezi pedagogy a účastníky byla velmi vstřícná. Uplatňované aktivity zájmového vzdělávání upevňovaly a prohlubovaly znalosti a dovednosti účastníků vzdělávání, byly promyšlené, tematicky propojené, vycházely z reálných situací každodenního života. Všechny metody a formy zaznamenané v průběhu hodnocených činností respektovaly zájmy účastníků, vedly je k samostatnosti, vzájemné spolupráci, společenskému chování, přispívaly k rozvoji jejich osobnosti a byly naplňovány v souladu s cíli uvedenými ve školním vzdělávacím programu pro zájmové vzdělávání. Činnost zájmových útvarů vedla k rozvoji převážně v oblasti individuálních

zájmů a dovedností účastníků, případně jejich talentu a nadání, přispívala k jejich plynulému přechodu do další zájmové činnosti.

Hodnocení výsledků vzdělávání

System zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání žáků je založen zejména na uplatňování standardních evaluačních nástrojů s využitím různých forem písemného a ústního ověřování žákovských znalostí a dovedností. Ve vybraných vyučovacích předmětech škola zařazuje písemné práce většího rozsahu, zapojuje se i do externího testování zjišťování výsledků vzdělávání České školní inspekce. Tyto postupy umožňují porovnávat dosažené výsledky s očekávanými výstupy deklarovanými ve školním vzdělávacím programu pro základní vzdělávání a hodnotit pokrok žáků v delším časovém horizontu. Výsledná data z interní a externí evaluace však nejsou dostatečně analyzována, vyučující se dále nezabývají návrhem opatření k minimalizaci chyb a zlepšování výsledků vzdělávání žáků. Informace získané z testování jsou zpravidla konstatovány a vyhodnocovány pouze na úrovni tříd, ale nejsou již dále podrobně analyzovány v rámci celé školy. Učitelům tak chybí zpětná vazba napříč oběma stupni školy, případně další podněty ke zlepšení jejich pedagogické práce a výsledků jednotlivých žáků. Celkové výsledky vzdělávání jednotlivců i tříd jsou projednávány na jednáních pedagogické rady, aktuálně však chybí jejich detailnější rozbor (např. v rámci metodických orgánů) a stanovení dalších postupů, jak účelně využívat vzdělávací předpoklady všech žáků. Pozitivem je, že pedagogové mezi sebou úzce spolupracují, jsou v neustálém kontaktu, vzájemně si vyměňují zkušenosti, o žácích diskutují, jakékoliv jejich odchylky ve výsledcích vzdělávání jsou identifikovány a v případě potřeby operativně řešeny ve spolupráci se zákonnými zástupci žáků.

Prioritou školy je oblast spolupráce se zákonnými zástupci žáků, která je založena na vzájemné důvěře. O obsahu a výsledcích vzdělávání jsou rodiče průběžně informováni prostřednictvím elektronických i klasických žákovských knížek a elektronické komunikace, třídních schůzek, individuálních konzultací a osobním kontaktem při předávání žáků. Rodiče jsou také zváni na společná setkávání a je jim zprostředkovávána účinná metodická pomoc při výchově dětí.

Poradenské služby jsou ve škole zajišťovány školním poradenským pracovištěm. O potřebách žáků se speciálními vzdělávacími potřebami jsou na základě doporučení ze školských poradenských zařízení informováni všichni vyučující. Těmto žákům je zajištěna podpora formou individuálního přístupu ve vyučovacích hodinách, realizací předmětů speciálně pedagogické péče či činností asistentky pedagoga. Žáci nadaní jsou ve škole podporováni zejména formou jejich účasti v soutěžích a olympiádách, část pedagogů jim předkládala náročnější úkoly rozšiřující vzdělávací obsah. Vyhledávání jsou žáci s rizikem školního neúspěchu, kterým je nabízena podpora formou doučování či individuálních konzultací. V oblasti kariérového poradenství se škola zaměřuje zejména na žáky osmých a devátých ročníků, kteří jsou vedeni k promyšlenému výběru dalšího vzdělávání ve středních školách, informace o jejich další vzdělávací dráze získává spíše neformálním způsobem při setkávání s absolventy školy nebo jejich zákonnými zástupci.

Školní preventivní strategie se zaměřuje zejména na vytváření příznivého sociálního klimatu, reflektuje potřeby a specifika školy. Během hodnocených vyučovacích hodin nebyl zaznamenán žádný signál svědčící o nepříznivém klimatu. Rozvoj jednotlivých kompetencí žáků podle jejich individuálních schopností a rozvoj prosociálních vazeb podporují také četné školní a mimoškolní aktivity, které přispívají k všestrannému rozvoji osobnosti žáků a posilují jejich souměřitelnost se školou i se životem v obci. Primární prevence je hojně doplňována součinností s řadou dalších subjektů. K preventivním aktivitám školy se řadí

především akce pro žáky zaměřené na rizikové formy chování prostřednictvím besed a přednášek i třídnických hodin. V případě vztahových problémů je realizována okamžitá intervence pracovníků školního poradenského pracoviště, četná je práce s třídním kolektivem i aktivní spolupráce se zákonnými zástupci žáků. Na chodu školy se však žáci mohou podílet spíše nahodile a neformálně, žákovská samospráva zřízena není.

Realizace vlastních zájmových útvarů i spolupráce s řadou organizací v oblasti zájmového vzdělávání podporuje rozvoj nadání a talentů žáků, rozvíjí jejich kompetence k trávení volného času a předchází projevům rizikového chování.

Nedílnou součástí vzdělávání je zapojení školy do dlouhodobě úspěšných projektů s partnery školy, např. Erasmus+ či e-Twinning (např. v Německu, Francii, Slovensku) efektivně přispívá k rozvoji jazykové gramotnosti a komunikativní kompetence žáků i učitelů. Součástí vzdělávacího procesu je i preventivní strategie rizikového chování žáků. Témata prevence a environmentální výchovy přirozeně prolínají celým výchovně vzdělávacím procesem, jsou začleňována do různých vyučovacích předmětů, cíleně jsou rozvíjeny potřebné přírodovědné a environmentální kompetence. Škola soustavně vede žáky k respektu k životnímu prostředí, výchově ke zdraví a zdravému životnímu stylu.

Prostřednictvím adaptačního projektu realizovaného společně s mateřskou školou, která sídlí v blízkosti, postupně rozvíjí provázanost mezi jednotlivými stupni vzdělání, a vytváří tak podmínky pro plynulý přechod dětí z mateřské školy do školy základní.

Závěry

Vývoj školy

- Řediteli školy se prostřednictvím realizace řady projektů i intenzivní spoluprací se zřizovatelem podařilo zlepšit materiálně technické podmínky, které pozitivně ovlivňují kvalitu poskytovaného vzdělávání.
- Od poslední inspekční činnosti došlo k navýšení počtu žáků základní školy.

Silné stránky

- Vedení školy vytváří příznivé podmínky pro rozvoj vzájemných vztahů, všichni účastníci vzdělávání k sobě přistupují přátelským způsobem, výchovně vzdělávací proces funguje na vzájemném respektu a partnerství.
- Škola cíleným využíváním všestranně orientovaných aktivit a intenzivní spoluprací s řadou partnerů včetně dlouholeté mezinárodní spolupráce, vytváří příznivé podmínky pro rozvoj zájmů a potřeb všech žáků s ohledem na jejich individualitu, vede k rozvoji jejich komunikativní kompetence a předcházení jejich případného rizikového chování.
- Kvalitní spolupráce se zřizovatelem, okolními školami a školskými zařízeními vytváří podmínky pro seberealizaci žáků. Množství zájmových útvarů podporuje rozvoj nadání a talentu žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Ve výuce byla v menší míře využívána práce žáků s různými informačními zdroji a interaktivní technikou, nebyl jim poskytován dostatečný prostor pro rozvoj jejich kritického myšlení.
- Škola získává průběžné informace o vzdělávacích výsledcích žáků, nejsou z nich však důsledně přijímána konkrétní opatření na podporu jejich úspěšnosti ve vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Motivovat vyučující k systematické výměně námětů, sdílení nápadů a zkušeností formou častěji realizovaných vzájemných hospitací. Zavést vzájemnou spolupráci za účelem získávání inspirace, námětů a zkušeností i s jinými školami obdobného typu.
- Identifikovat žáky nadané, zaměřit se na jejich rozvoj prostřednictvím vhodných výukových aktivit v průběhu vyučovacích hodin (např. obohacování vzdělávacího obsahu, zadávání specifických úkolů), častěji využívat dostupné interaktivní techniky a podpořit je tak v jejich odborném růstu. Častěji zařazovat práci žáků s informacemi a různými informačními zdroji.
- Přijímat konkrétní a účinná opatření ke zmírnění zjištěných nedostatků souvisejících s analýzou výsledků vzdělávání žáků a zpětně vyhodnocovat účinnost těchto opatření nejen při jednáních pedagogické rady. Ke zvýšení míry objektivity hodnocení dosahovaných výsledků vzdělávání žáků využívat také písemné práce a sdílené testy ze škol obdobného typu.
- Zvážit možnost intenzivnějšího zapojení žáků do života školy prostřednictvím zřízení žákovské samosprávy.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 10 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina ze dne 22. 10. 2002 včetně dodatků č. 1 až 3, ze dne 22. 10. 2022
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 23. 2. 2023
3. Výroční zpráva o činnosti školy, Základní škola Bílá Lhota, okres Olomouc, školní rok 2021/2022
4. Koncepce rozvoje školy od školního roku 2021/2022, ze dne 15. 9. 2021
5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Škola pro život“ základní školy Bílá Lhota, okres Olomouc, čj. 234/2006, s platností od 30. 8. 2006 včetně dodatků a aktualizace k 31. 8. 2022
6. Školní vzdělávací program školní družiny ZŠ Bílá Lhota, pro školní rok 2022/2023, ze dne 2. 9. 2022
7. Školní řád Základní škola Bílá Lhota včetně dodatků, s platností od 1. 9. 2022
8. Vnitřní řád školní družiny, s platností od 1. 9. 2022
9. Třídní knihy, školní rok 2022/2023 vedené k termínu inspekční činnosti
10. Žákovské knížky, školní rok 2022/2023

11. Složka: Pedagogické rady, školní roky 2021/2022 a 2022/2023
12. Záznamy z hospitační činnosti vedení školy, školní roky 2021/2022 a 2022/2023
13. Celoroční plán práce ZŠ Bílá Lhota, školní rok 2022/2023
14. Plán DVPP na školní rok 2022/2023 a Dlouhodobý plán DVPP
15. Inspekční zpráva, čj. ČŠIM-1425/16-M, ze dne 30. 11. 2016
16. Přehled výchovně vzdělávací činnosti školní družiny (I. a II. oddělení), školní rok 2022/2023
17. Školní preventivní program základní školy a školského zařízení, Základní škola Bílá Lhota, ze dne 15. 9. 2022
18. Směrnice k prevenci rizikového chování, s splatností od 17. 11. 2022
19. Strategie předcházení a řešení šikany ve škole, ze dne 1. 9. 2022
20. Strategie předcházení školní neúspěšnosti, ze dne 1. 9. 2022
21. Složka: výchovný poradce, školní rok 2022/2023
22. Složka: Osobní dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedená k termínu inspekční činnosti
23. Plány a zprávy o činnosti metodického sdružení a předmětové komise, školní rok 2022/2023
24. Písemné práce, námátkový výběr, školní rok 2022/2023
25. Doklady související se zajištěním bezpečnosti žáků při poskytování vzdělávání a školských služeb, školní rok 2021/2022 a 2022/2023
26. Doklady vztahující se k finančním podmínkám školy, rok 2022
27. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy vedená k termínu inspekční činnosti (doklady o dosaženém vzdělání a odborné kvalifikaci)
28. Smlouva o zajišťování stravování, s platností od 12. 6. 2021

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.m@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Alice Havlíčková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Markéta Kadaňková, školní inspektorka

Ing. Bc. Milan Vlach, školní inspektor

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.